

A nagy földrajzi felfedezések

1. (európai) előzmények

14. századi világ elmélik

pl. vízszinten a pörös

elindító (kiváltó) okok

városok túlközfűtsége
chinégek

népességnövekedés
15. század

2.

reneszánsz: nyitott gondolkodás

pl.: Ptolemaiosz világtérképek
humanista műveltség

gömb alakú Föld

szemléletbeli változás

kalandvágy

"Navigare necesse est, vivere non est necesse."
"Kajári szükseges, élni nem szükseges."

Toscanelli világtérképe, 1474

5. technika, tudomány fejlődése

- kanavella
- iránytű
- térképek
- puskapor

3. fűszer, luxuscikkek árát követésével

Indiaból, de: egyre drágább és egyre bizonytalanabb a keleti kereskedelem

1453. május 29.: Konst.

4. aranyéhség

arannyal fizettek a luxuscikkekért
kiszáradt a bányák

kell a templomoknak és a gazdagoknak és Flandria (keresik) nemesfém

Eközben
oszmán török uralmas tengeri útvonalak
india

6. hittörő mozgalom

- az iszlám befolyásának csökkentése: Földközi-tenger
- a kereszténység elterjesztése: az egész világon

korábbi európai utazók

→ 11. század

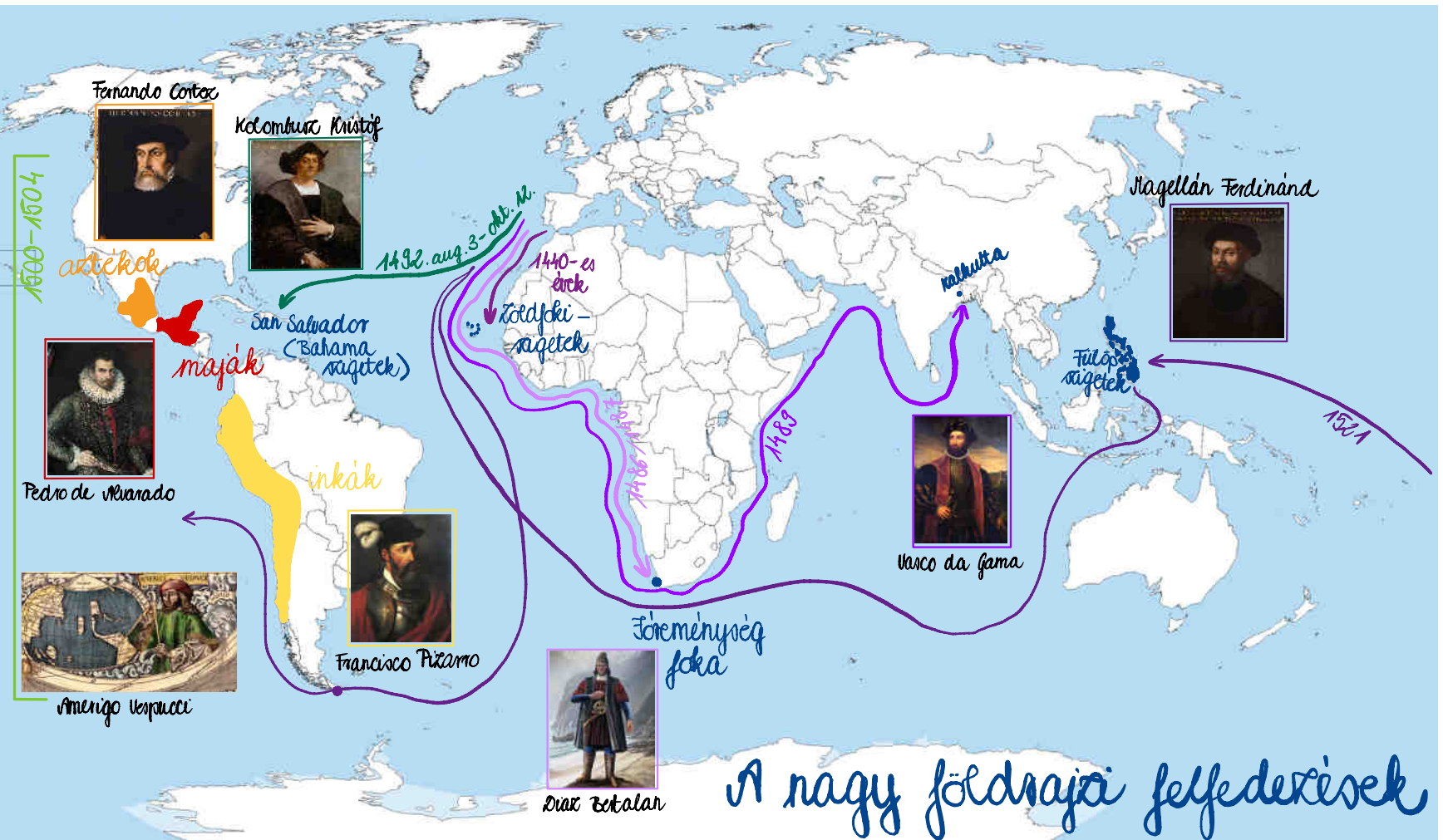
viking hajók elérik Amerikát

13. század

Marco Polo bejárta a szárazföldi utat Eu-ól

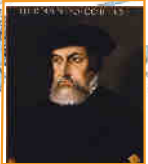
India és Kína felé

1500-1504

Fernando Cortez

Kolombusz Krisztof

astékok

maják

San Salvador
(Bahama-szigetek)

1492. aug. 3 - okt. 12.

1440-es évek
Középső-szigetek

Pedro de Alvarado

inkák

Amerigo Vespucci

Francisco Pizarro

Diak Botalari

Földközi-szigetek
Földközi-tenger

Vasco da Gama

Kalkutta

Fülöp-szigetek

Magellan Ferdinand

1521

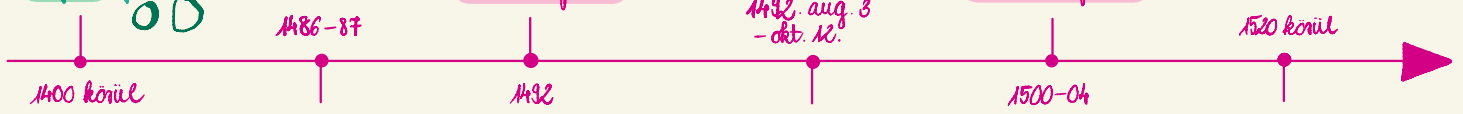
A nagy földrajzi felfedezések

közbiztonság
összetűzés az arabokkal,
akik versélyben érezték a
közvetítő szerepüket

ola kapta a nevet
az új földre
Cortészet kitért
és ama útra rd)
fenevai bankár
spanyol támogatással
Amerigo Vesputci

a portugálok megkerülik
NF-ét Afrikát
és eljutnak a Földközi-
sárgatengerig

Kalkuttában köt ki
eljut Indiába
portugál
Vasco da Gama

Diáz Bertalan
portugál
eljut a Földközi-tengerig

Kolombusz Kristóf
spanyol származású,
spanyol zászló alatt
San Salvador
Amerika felfedezése:
4x járt Amerikában (nem tudta meg)
de: sárgatengeret talált
a víz út sikert elmaradt
börtönbe került

Magellán Ferdinánd (sp)
hol lehet megkerülni Dél-Amerikát?
→ Magellán - óceán
mindig esik az
évi és vihar van
→ innen kiérve: Csendes-óceán

megkínzójelűkettelen
a római katolicizmus
→ vallásháború
→ társadalmi megosztottság
először önkéntesek
ki más európai
országokkal
ellenében

az ő expedíciója volt az első
megkerülő a Földet

15-16. századi, korai gyarmatosítás, azaz

a spanyol és portugál gyarmatosítás

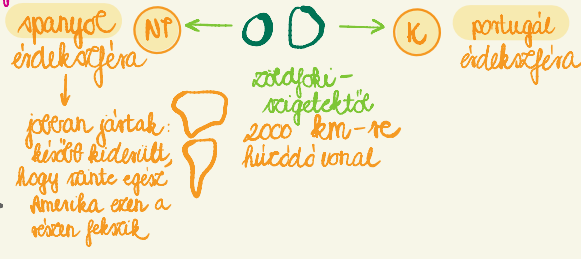
1. felemelkedésük
a felfedezések
korában

2. 1494, tordesillasi egyetmény
Spanyolország és Portugália III. Sándor
pápa-hoz fordul, hogy tegyen igazságot

5. az újvilágban
tapasztalható népességcsökkenés
és okai

okai, lefolyása és közvetlen következményei

betegségek behurcolása EV-ből:
az indiánok immunrendszerének idegen
→ sokan ebbe haltak bele

indian kultúrák elpusztításának okai:

- I. Európához képest fejletlenek
- II. rengeteg nemzetség
- III. hatalmas földterületek

regiónok feltárással:
emberáldozatok az
istenek büntetéséül

amerikai
órlakos

asztékok
Közép-Amerika
főváros: Tenochtitlán
alapítva: 14. század
ma: Mexikó
Fernando Cortés

inkák
az Andok vidékén
Dél-Amerika
Cuzco, Machu Picchu
ma: Peru
Francisco Pizarro

maják
Közép-Amerika
Pedro de Alvarado

'elsöpörő niker' az aztékok ellen
a) technikai feladvány
vas → tüdőgyógyászati
b) nem készült fel
semmilyen
hódításra hiszen
nem jutott el
hosszújuk a hír
dühre az inkák ellen:
látta, hogy EV-ban omák
örvén az egyháza

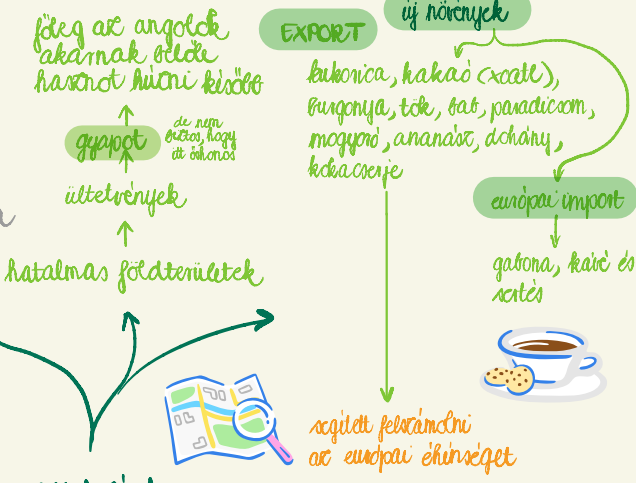
3. hódítás
ültetvények
kényszermunkát alkalmazó
nagygazdaság, amely tömegre
intenzív munkát igénylő
növényeket termel piaci
értékesítésre
import
külföldről
aranyéhség
rengeteg pénz igényel
a hadsereg
az abszolutizmus
de hosszú távon nem tudnak
mit kezdeni a
sok arannyal

4. konkvistádorok
fejgyeres keresztény hittérítők
kegyetlen módszerekkel megszállták le a lakosságot
eredeti cél:
katolikus vallás terjesztése
a Földközi-tenger térségében rohamosan
terjedő iszlám és a kezdődő reformáció, kompenzálása"

demográfiai robbanás

(Ng → Argentina)
bányák
rengeteg nemesfém
(Az ezüstök elválasztása és EU-ba szállítása)

kihálnak az óslakos indiánok

a felfedezések gazdasági hatásai

Európa-központú világkereskedelem

- gyarmatosítás**
a 16. századi korai gyarmatosítás: spanyolok és portugálok első sorban Dél-Amerikában
- világkereskedelem létrejötte új árukkal**
16. század 2. fele-től 1945-ig (II. vil.) felhívja Amerika

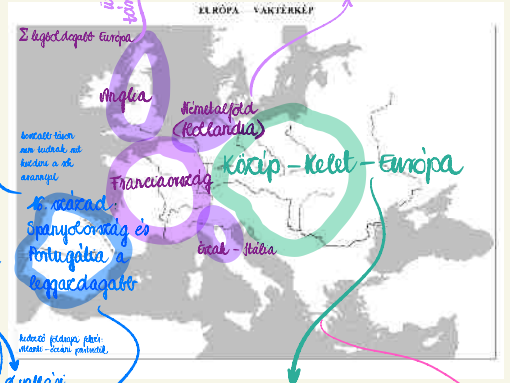
változások a világgazdaságban a 16-17. században

5. kapitalizmus
díjaz gazdasági és társadalmi berendezkedés, amelyben a gazdasági befolyás alapját a tőke jelenti

3. európai régiók
az Európa-központú világkereskedelemtől nagyon meggazdagodnak

a termelési eszközök magántulajdonán és a piaci (társ.-i) kereteken alapuló gazdasági rendszert

4. új ipari és mezőgazdasági technikák

bankok (szélesített felszámolás)
I. előtör: pénzügyi

II. majd: hitelek

feudalizmus (földművelés)
penzügyi vagyon

manufaktúra (MANU FACERE - kézzel csinálni)
első tömegtermelés (aka: népesítő növekedés)
húzóerő: textilipar

árfonadalom
nemesfémek drasztikus infláció

bérmunkások dolgoznak benne

termelési folyamatok szétválasztása

17-18. század között a legfejlettebb Európában

agrárkonjunktúra
mezőgazdaság fellendülése, hiszen a termékeket eladták

Sp. és P. perszonalitásban áll egymással

1580
1640

törzsek
díjaz piac, ahol az eladók és a vevők értékpapírokkal, darabokkal és más pénzügyi termékekkel kereskednek

szétválasztott (szabályozott) formában

intenzív kultúrák
díjaz növények, amelyeket termelésre és földterületet, de nagy mennyiségű igényel, ezért drágán adhatók el

szőlőszőlők
gyümölcsök

urágék
tulipán (hajgyama)

16. század = Sp. százada

kihál a portugál valdáci dinasztia

1580
1640
Sp. és P. perszonalitásban áll egymással

részvény
lejárati nélküli értékpapír, ami a vállalkozás egy tulajdonrészét testesíti meg

évi osztalék jár utána induló vállalatok: pénzt kezd a vállalatokba

örökös jogviszony / II. szegélykötés

örökös jog

szabad jogviszony

polgári jog kialakulása

luxuscikkek drágulnak, de a m. által termelt árak csökkentek

16. század
Sp. százada

kihál a portugál valdáci dinasztia

1580
1640
Sp. és P. perszonalitásban áll egymással

örökös jogviszony / II. szegélykötés

örökös jog

szabad jogviszony

polgári jog kialakulása